

SALARIUL MINIM — INSTRUMENT AL POLITICII SOCIALE

BOGDAN IATAN

Forța de muncă, în calitatea sa de marfă, are un preț, a cărui structură cuprinde, ca orice preț, atât un cost, cit și un profit.

Costul forței de muncă este dat de totalitatea cheltuielilor necesare celui care o posedă, pentru propria hrană, îmbrăcăminte, asistență medicală și locuință. Costul este destinat a acoperi necesitățile primare de trai și, teoretic, el nu trebuie să varieze semnificativ de la un salariat la altul. Totodată, el reflectă nivelul sub care un salarriu nu ar putea să scadă, întrucît nu ar asigura reproducția forței de muncă.

Profitul forței de muncă - marfă, se referă la :

1) partea din salarriu destinată : întreținerii celorlalți membri ai familiei ; satisfacerii unor necesități care nu sînt de primă necesitate — distincție, cultură etc. ; realizării unor economii pentru procurarea de bunuri destinate sporirii confortului și pentru asigurarea surselor de trai din perioada bătrîneții ;

2) cheltuieli publice, efectuate de către societate pentru pregătirea, educarea și întreținerea sănătății forței de muncă.

Se poate spune fără teama de a greși, că asigurarea, prin nivelul salariului numai a costului forței de muncă, cu alte cuvinte numai o reproducție simplă a forței de muncă nu este socialmente posibilă, pe de o parte pentru că ar transforma salariatul într-un simplu mecanism, ignorînd tocmai dimensiunea umană a sa, iar pe de altă parte, pentru că ar compromite existența celei mai de bază instituții : familia.

Devine așadar destul de clar că pentru a putea înregistra o evoluție socială sănătoasă, o economie trebuie să asigure membrilor societății un nivel de trai situat deasupra limitei de supraviețuire.

Aceasta înseamnă de fapt oferirea unor salarii care să asigure nu numai o reproducție simplă a forței de muncă ci și satisfacerea anumitor nevoi suplimentare. Pe această idee, stabilirea prin lege a unui nivel minim al salariului se dorește a fi un sprijin.

Istoria salariului minim, ca instrument al protecției sociale, își află originile la începutul secolului nostru, cînd Marea Britanie s-a confruntat cu un puternic val de mișcări protestatate îndreptate îm-

potriva condițiilor de muncă dintr-un număr de industrii, ai căror salariați, în majoritate femei, erau foarte prost plătiți.

Aceste industrii erau foarte slab capitalizate și în același timp foarte competitive, patronii rivalizând între ei prin practicarea unor prețuri scăzute susținute de condiții de muncă precare și de salarii foarte reduse.

În fața acestei situații, soluția care a avut câștig de cauză a fost stabilirea unui nivel al salariului sub care nici un muncitor să nu poată fi plătit. Ca urmare, în 1909, W. Churchill a înaintat către Camera Comunelor un proiect de lege ce stabilea salariile minime pentru un anumit număr de meserii, proiect care de altfel a fost aprobat. Începând cu acea dată, epopoarea salariului minim ca instrument al politicii sociale a cunoscut un parcurs sinuos dar constant.

Problematika salariului minim a constituit, mai ales după război, când ideea creării statului bunăstării era la modă, un punct central către care s-au îndreptat numeroase cercetări practice dar mai ales teoretice.

Mergînd pe această linie, Biroul Internațional al Muncii a identificat patru motive pentru care stabilirea unui salariu minim devine necesară. Acestea, prezentate sintetic, sînt următoarele :

a) prevenirea unor abuzuri din partea patronilor vizavi de exploatarea mîinii de lucru necalificate ;

b) înlăturarea concurenței neloiale, prin evitarea practicării unor prețuri scăzute generate de norme mari de muncă și salarii reduse, fixarea unui nivel minim al salariului avantajînd astfel atît muncitorii cît și pe cei care le oferă condiții mai bune de lucru. Trebuie precizat însă că efectul este limitat de faptul că o întreprindere puternică poate fixa salarii mici pentru ea dar mari pentru firmele mai slabe cu care intră în concurență, respectînd în același timp acordarea salariului minim stabilit ;

c) asigurarea satisfacerii necesităților salariaților în funcție de creșterea costului vieții. Efectul este totuși și în acest caz limitat de o serie de factori. Astfel, nivelul scăzut al salariului nu este decît una din cauzele care generează sărăcia, ridicarea limitei de jos a acestuia neînlăturîndu-le pe celelalte cum ar fi bătrînețea, infirmitatea, mărimea familiei, îmbolnăvirea susținătorului familiei etc. Totodată, privită la nivel general, de stabilirea unui salariu minim nu beneficiază decît o anumită parte a populației sărace și anume salariații ;

d) utilizarea salariului minim ca instrument al politicii generale pe termen lung — care vizează să asigure creșterea rapidă și repartizarea redutabilă a venitului național — cu toate că și de această dată rezultatul este îngărdit atît de faptul că celelalte categorii de venituri nu sînt luate în seamă, cît și de acela că nu influențează decît salariile care se află sub nivelul fixat ca minim, în timp ce acelea aflate deasupra pot oscila în funcție de rezultatele la care se ajunge în cadrul negocierilor.

Se poate conchide în mod evident că aceste patru resorturi, care fac necesară stabilirea unui salariu minim, acționează cu precădere într-o economie liberă, nesupusă unui dirijism puternic din partea statului. Din acest motiv, pînă în 1990, România nu a cunoscut în mod corect manifestarea acestora, cu toate că salariul minim, privit din

punctul de vedere al puterii sale de influență, a fost utilizat în mod constant ca instrument de inducere a proceselor economico-sociale.

De altfel, perioada postbelică a cunoscut în România, vizavi de problema pe care o discutăm, două etape distincte : o primă etapă, mult mai lungă, care a durat practic pînă la 1 ianuarie 1990, etapă ce a căpătat o anumită specificitate în ultimii 20—25 de ani ai săi și o a doua etapă care, deși foarte scurtă, a fost foarte bogată în schimbări.

În prima etapă, caracterizată printr-o puternică centralizare a economiei, guvernării au folosit salariul minim ca pe un instrument foarte eficient de punere în practică a principiilor cărora se subordonau, căutînd în același timp, destul de șters totuși, să țină cont și de legile economice și sociale care acționau în acel context. Direcțiile în care aceștia acționau s-au concretizat în măsuri menite a produce schimbări de structură profunde în ansamblul relațiilor socio-economice.

O primă direcție a fost îndreptată către nivelarea veniturilor. Acest lucru se poate deduce dacă analizăm relațiile în care s-au găsit diferitele niveluri ale salariului minim cu salariul maxim pe țară și cu salariul mediu.

Astfel, dacă în perioada 1970—1974 și 1974—1977, cînd salariile minime de 800 și respectiv 1 114 lei erau mai mici de aproximativ 6 ori decît cele maxime, începînd cu anul 1977, cînd salariul minim a devenit 1 425 lei, acest raport s-a redus la 1 : 5,53, menținîndu-se și după o nouă majorare la 1 500 lei în 1983 pentru ca, începînd cu anul 1988 el să ajungă la 1 : 4,70, după ce ultimul său nivel a fost fixat la 2 000 lei.

În ceea ce privește raportul său cu nivelurile medii înregistrate, tendința de nivelare se poate constata pentru întregul interval studiat —1970—1990— în care nivelul salariului minim a reprezentat 62% din salariul mediu în 1970, raportul fiind de 1 : 1,61, ajungînd la 68% la finele anului 1989, același raport scăzînd la 1 : 1,47. Trebuie spus că o scurtă sincopă a acestor raporturi s-a produs în perioada 1985—1989, cînd au înregistrat nivelele a 53% și 1 : 1,88, însă ea s-a datorat creșterii nivelului salariului mediu ca urmare a sporirii spectaculoase în perioada anterioară a numărului de absolvenți de liceu și de școli profesionale, cu calificare, și care au ajuns astfel ca în cîțiva ani să dețină o pondere importantă în numărul total al salariaților. De fapt, această situație a fost repede remediată în urma majorării salariului minim începînd cu 1988, cu 33% față de o majorare de 10% pe ansamblul economiei.

Cea de-a doua direcție de utilizare a salariului minim ca instrument al politicii social-economice decurge din cea privind nivelarea veniturilor și se referă la lărgirea bazei muncitorești a populației ocupate în diverse ramuri de activitate. Această orientare apare cu atît mai evidentă dacă studiem tabelul de mai jos, care ne indică raportul în care se aflau salariile medii ale specialiștilor cu studii superioare și postliceale, cu salariile minime din diferite ramuri ale economiei naționale, la sfîrșitul anilor 1985 și 1989 :

	Salariul mediu al specialiștilor		Salariul minim		2 : 1	
	1		2		3	
	1985	1989	1985	1989	1985	1989
Industrie	3244	3515				
--- minieră			1515	2014	2,14	1,74
--- siderurgică			1574	2053	2,06	1,71
--- construcții de mașini			1554	2043	2,09	1,72
--- ușoară			1525	2014	2,12	1,75
Construcții-montaj	3844	4324	1515	2043	2,54	2,11
Agricultură	3298	3553	1501	2001	2,19	1,77

Concluzia principală ce se poate desprinde privind aceste date este că reducerea raportului dintre cele două categorii de salarii a avut loc pentru a atrage forța de muncă necalificată, reprezentată mai ales de absolvenții treptei I de liceu către activitatea productivă. Această măsură s-a bazat mai ales pe psihologia tineretului de 16 ani, pe de o parte doritor de a avea sursa sa proprie de venit, a cărui mărime satisfăcea împlinirea micilor sale aspirații, ținând cont mai ales de faptul că o mare parte a celor care optau pentru intrarea în producție rămăneau în continuare în mijlocul familiei, fiind absolviți de anumite griji materiale, iar pe de alta, neinteresat în continuarea studiilor și găsind o solidă justificare în aceea că activitatea depusă în intervalul care i-ar fi fost necesar pentru a termina o școală i-ar asigura la sfârșitul acestui interval un salariu mai mare decât l-ar fi obținut după încheierea studiilor, când ar fi devenit fie muncitor calificat, fie specialist cu studii postliceale sau superioare.

O a treia direcție de acțiune, care a avut în centrul său salariul minim, a avut la bază resorturi economice și se referă la concordanța dintre creșterea productivității și creșterea salariilor.

Principiul creșterii mai rapide a productivității muncii a fost respectat la nivel general de-a lungul celor douăzeci de ani, cu excepția ultimei majorări de salarii.

Astfel creșterea produsului social în intervalul 1970—1974 cu 55% a antrenat o creștere corespunzătoare a salariului minim cu 40%. Același lucru s-a petrecut și cu ocazia următoarelor majorări de salariu, încheiate în anii 80 când produsul social a crescut cu 58% față de 1974 iar salariul minim cu 28% — și 1983 — când produsul social a fost cu 10% mai mare decât în 1980, salariul minim sporind cu 5%. La finele anului 1988 însă, avem de-a face cu o situație deosebită, întrucât, deși produsul social a crescut cu numai 7%, salariul minim a crescut cu 33%, atingând nivelul a 2 000 lei. Această măsură nu a făcut decât să transfere salariiștilor cu calificare superioară efortul de a suporta creșterea salariului celor necalificați.

Față de cele prezentate pînă acum, rezultă că salariul minim a fost privit ca un instrument important de realizare a politicii generale pe termen lung. Acest lucru a fost posibil datorită centralizării economice, conducerii planificate și autoritare a economiei și stabilității politico-sociale. Fixindu-și foarte clar linia pe care să o urmeze, vechiul rețim a reușit să imprime o direcție solidă de mișcare sistemului de salarizare care cu toate neajunsurile sale reușea să funcționeze.

În etapa care a urmat începînd cu anul 1990, acest sistem nu a mai corespuns noilor priorități, motiv pentru care s-a impus schimbarea lui.

Această necesitate a trebuit să fie satisfăcută în condiții cu totul speciale, generate de o stare de agitație generală, care a determinat luarea unor măsuri reparatorii, fără a se ține îndeajuns cont de anumite rațiuni economice.

Febra schimbărilor și deruta, în care au intrat multe întreprinderi, au generat intrarea economiei în criză acută, economie și așa epuizată de ineficiența eforturilor depuse în perioada trecută.

Starea de recesiune, dorința de a evita tensiunile sociale, precum și spectrul creșterii degradării sociale au fost hotărîtoare pentru guvern de a lua anumite măsuri de protecție socială, printre care s-a aflat și cea de majorare a salariului minim pe economie.

Această majorare a cunoscut mai multe etape, corespunzătoare în principal celor de liberalizare a prețurilor.

Intrucît salariul minim fixat astfel, este menit în primul rînd, să asigure protecția socială necesară perioadei de tranziție, se poate spune că reprezintă în prezent un instrument de înfăptuire a politicii generale pe termen scurt.

De fapt protecția socială prin intermediul salariului minim este dată de modul în care acesta reușește să satisfacă necesitățile generate de creștere a costului vieții, de modul în care el asigură, de la o perioadă la alta, menținerea la un nivel relativ constant al consumului de bunuri și servicii. De aceea este interesant de studiat gradul în care salariul minim a reușit să asigure realizarea acestor cerințe atît în perioada trecută cît și în prezent.

Un prim indiciu este dat de informațiile care ne-au stat la dispoziție privind evoluția salariului real în perioada 1970—1989 și care arată următoarele :

	Salariul minim nominal	Salariul minim real
1970	800	800
1980	1425	1274
1985	1500	1224
1989	2000	1217

Rezultă că după creșterea spectaculoasă din anii '70, a avut loc o scădere ușoară a salariului minim real, iar către sfârșitul intervalului, o stabilizare a acestuia.

Se poate afirma că majorările de salarii din anii '80 au avut ca scop și o relativă protecție socială a celor cu salarii minime, acestea nescăzînd în această perioadă cu mai mult de 5%, ceea ce reprezintă o măsură considerată ca acceptabilă, chiar benefică în stimularea activității.

Pentru perioada actuală, analiza protecției sociale poate pleca de la comparația dintre partea din salariu minim necesară cumpărării unor produse alimentare de bază pentru asigurarea consumului mediu lunar pe o persoană, înainte și după liberalizarea prețurilor acestora.

Astfel, dacă înainte de această etapă, la sfârșitul anului 1990, ponderea valorii consumului unor produse de bază era, premergător lui 1 noiembrie 1990 de 12,3% (246 lei), ea a scăzut pînă la sfârșitul anului la 8,94%, datorită acordării compensației de 750 lei.

Începînd cu luna februarie a acestui an, ea a reprezentat 7,51% din venitul minim, datorită majorării acestuia cu 525 lei.

După liberalizarea prețurilor produselor alimentare, valoarea consumului principalelor produse a crescut la 569 lei lunar pe salariat, avînd o pondere în venitul minim pe luna aprilie (3 743 lei) de 15,20%, urmînd ca în luna mai, cînd acesta va fi de 4 718 lei, să scadă la 12,06%. Așadar, din punctul de vedere al asigurării consumului la principalele produse protecția socială a fost asigurată. O mai corectă imagine este oferită de tabelul de mai jos :

Produse de bază	Consum mediu *	Pînă la 01.11.90		După liberalizarea prețurilor la alimente		
		P.U.	Ponderea în salariu (2000 lei)	P.U.	Ponderea în salariu aprilie '91 (3 743 lei)	Ponderea în salariu după luna mai '91 (4 718 lei)
Piine și produse panificație (kg)	11,2	5	2,8	8	2,40	1,91
Carne proaspătă (kg)	2,9	37	5,35	100	7,75	6,15
Lăpte (l)	6,5	4,50	1,45	10	1,74	1,38
Ulei (l)	0,8	18	0,70	38	0,83	0,66
Ouă (buc.)	17	1,50	1,30	3	1,36	1,08
Zahăr (kg)	1	14	0,70	42	1,12	0,89
Valoarea consumului	—	246	—	569	—	—
Total pondere	—		12,30	—	15,20	12,06

* Cantitățile reprezentînd consumul mediu lunar pe o persoană din cadrul unei familii de salariați pentru anumite produse alimentare de bază au fost preluate din publicația *Informații statistice operative*, nr. 1/martie 1991, serie *Buletinul de familie — calitatea vieții*, pag. 4, editată de Comisia Națională de Statistică.

Este însă util de calculat același indicator în condițiile unei familii cu doi copii, în care părinții se află cu salariul la nivelul minim. În aceste condiții, tabelul cuprinzând datele necesare se prezintă astfel: (cu mențiunea că mărirea veniturilor acestei familii a fost corectată cu alocația pentru copii care a fost considerată de 670 lei pînă la 1 aprilie 1991 și de la 1110 după această dată).

Produse de bază	Consum mediu	Pînă la 01.11.'90		După liberalizarea prețurilor la alimente		
		P.U.	Ponderea în venit pe pers. (1 168 lei)	P.U.	Ponderea în venit pe pers. aprilie '91 (2 243 lei)	Ponderea în venit pe pers. după luna mai '91 (2763 lei)
Pîine și produse panificație (kg)	11,2	5	4,79	8	4,01	3,26
Carne proaspătă (kg)	2,9	37	9,16	100	12,93	10,50
Lapte (l)	6,5	4,50	2,48	10	2,90	2,35
Ulei (l)	0,8	18	1,20	38	1,38	1,12
Ouă (buc.)	17	1,50	2,23	3	2,27	1,85
Zahăr (kg)	1	14	1,20	42	1,87	1,52
Val. consumului	—	246	—	569	—	—
Total pondere	—	—	21,06	—	25,36	20,60

Pe baza acestui tabel se desprinde aceeași concluzie: că în ce privește produsele alimentare de bază, situația a rămas aproape neschimbată față de perioada de dinainte de 1 noiembrie 1990. Cu toate acestea, ponderea cheltuielilor cu produsele alimentare de bază este foarte mare dacă luăm în considerare că pentru o alimentație corespunzătoare nu sînt suficiente numai cantitățile și produsele respective, mai ales că este vorba de o familie cu copii, care ridică din acest punct de vedere probleme deosebite.

Dar, pentru a ne face o imagine mai corectă despre modul cum s-a realizat protecția socială a familiilor cu salarii minime, este necesar să comparăm situația teoretică existentă înainte de 1 noiembrie 1990 și cea înregistrată în primul trimestru al anului 1991. Trebuie precizat că ea a avut ca bază de pornire structura cheltuielilor unei familii de salariați cu venituri medii pe anul 1990, determinată pe baza bugetelor de familie. Această situație se prezintă astfel:

Venit mediu/pers. Capitole cheltuieli	Octombrie '90		Ianuarie '91		Februarie '91		Martie '91	
	1 168		1 543		1 805		1 805	
	Pondere %	Val.	Indice preț	Val.	Indice preț	Val.	Indice preț	Val.
1. Produse alimentare	100	577	133	770	140	805	166	958
a) cereale, prod. panificație	17,33	100	113,2	113	116,9	117	155,8	156
b) carne, preparate carne	24,33	140	108,5	152	109,5	153	111,0	155
c) pește	1,13	6,50	107,2	7	107,1	7	106,6	7
d) grăsimi, ulei, slănină	4,63	27	101,0	27	101,6	27	101,6	27
e) lapte, prod. lactate	10,46	60	113,3	68	120,8	72	122,9	73
f) ouă	4,16	24	114,0	27	114,5	27,50	119,6	29
g) zahăr	2,35	13,50	100	13,50	100	13,50	100	13,50
h) legume	8,56	49	164,3	80,50	196,5	96	363,1	178
i) cartofi	2,42	14	122,6	17	135,8	19	145,9	20
j) fructe	5,48	32	168,9	54	177,3	57	196,5	63
k) băuturi alcoolice	9,25	53	254,4	135	257,1	136	265,4	141
l) altele	9,90	58	131,0	76	137,9	80	164,6	95,50
2. Imbrăcăminte	100	155	175,9	273	193,1	299	204,5	317
3. Încălțăminte	100	47,50	211,4	100	222,2	105	227,8	108
4. Total	—	779,5	—	1143	—	1209	—	1383
5. Pondere în venit mediu/pers.	—	66,73	—	74,07	—	66,98	—	76,62

Pe baza datelor de mai sus se pot face câteva aprecieri, a căror valabilitate poate fi extinsă la masa mare a tuturor salariaților.

O primă constatare este aceea că la sfârșitul primului trimestru al anului 1991, prețurile, și deci cheltuielile ipotetice ale unei persoane, au crescut pentru produsele alimentare — care au ajuns să dețină mai mult de jumătate din ponderea cheltuielilor totale — cu 66%, față de o creștere a venitului nominal net cu numai 55%, ceea ce înseamnă o reducere a puterii de cumpărare pentru aceste produse cu 17%. Acest fenomen se pare că s-a accentuat în luna aprilie când creșterea prețurilor produselor alimentare a fost de 256% față de luna octombrie 1990, în timp ce venitul net a crescut cu doar 192%. Același lucru este va-

labil și pentru celelalte categorii de produse. Însă protecția socială a fost asigurată mai puțin decît ar fi fost necesar, nu numai în ceea ce privește aspectele cifrice, cantitative, ci și din punct de vedere calitativ. Este suficient de amintit că evoluția prețurilor surprinsă în tabel se referă la prețurile produselor efectiv cumpărate și nu la cele ale mărfurilor oferite spre vînzare, care de fapt sînt mai mari. Diferența este dată de faptul că marea majoritate a consumatorilor se îndreaptă către acele produse al căror preț este mai mic dar a căror calitate este și ea inferioară, determinînd o scădere a calității consumului. Din această cauză se poate aprecia că relativa protecție socială s-a realizat atît prin nivelul salariului minim cît și prin autoprotecția pe care și-a oferit-o fiecare.

De-a lungul ultimilor ani, familiile de salariați, poate mai ales ale celor cu venituri minime, și-au creat anumite obișnuințe față de consumul unuia sau altuia dintre produse, ceea ce a determinat ca lună de lună, în condițiile unor venituri constante și a unor prețuri constante, acest consum să rămînă același sau să varieze foarte puțin. Obișnuința a creat astfel un sentiment de relativă siguranță, precum și o anumită rutină a consumului, un reflex de consum. În cadrul fiecărei familii s-a stabilit așadar o anumită ierarhie a priorităților de consum. Acest lucru a făcut ca măririle de prețuri să nu aibă influență asupra consumului produselor aflate în fruntea listei de priorități, dar să determine eliminarea celor de la sfîrșitul listei, ceea ce a restrîns aria consumului, reducînd-o în unele cazuri pînă la cel strict necesar.

Astfel, ponderea cheltuielilor cu îmbrăcămîntea, încălțămîntea și produsele alimentare în venitul minim net, ar fi evoluat, conform datelor prezentate, de la două treimi în perioada de pînă la 1 noiembrie 1990 la mai bine de 76% la sfîrșitul trimestrului I al anului 1991, ceea ce presupune o deplasare a cheltuielilor către aceste categorii de bunuri și implicit o renunțare la anumite consumuri de produse — cum ar fi cele culturale, de igienă și cosmetice sau de uz casnic, ori de servicii — ale căror prețuri au crescut la rîndu-le între 165% și 280%, renunțare care afectează bineînțeles confortul vieții zilnice.

În același timp creșterile înregistrate la prețurile produselor de îmbrăcămînt și încălțămînt conduc la concluzia că pentru aceste consumuri cheltuielile s-ar putea orienta către serviciile de reparații, a căror creștere a fost mai redusă.

Modificări în structura consumului ar putea genera și reducerea cheltuielilor cu băuturile alcoolice, a căror pondere ar fi ajuns în martie 1991 la 14%. Această reducere ar reprezenta o rezervă de creștere a consumului de alte produse, deși consumul lunar de băuturi alcoolice nu pare exagerat.

Pe lîngă faptul că ne relevă insuficiența protecției sociale a celor cu venituri minime, tabelul comentat pînă acum mai scoate în evidență un lucru și anume declanșarea fenomenului inflaționist. Faptul că în luna februarie, creșterea venitului a devansat creșterea prețurilor pentru ca mai apoi să fie întrecută de aceasta, poate demonstra la nivel de microgrup ideea.

Fenomenul inflaționist și încă altele cum ar fi scăderea continuă a producției, creșterea numărului de șomeri — din care aproape jumă-

tate sînt persoane calificate, deci cu salariul aflat în preajma celui minim — rentabilitatea scăzută a unor întreprinderi și mai ales incapacitatea acestora de a-și respecta obligațiile asumate prin contractele colective de muncă, sînt semne că în perioadele ce vor urma, tot mai mulți oameni vor trebui să se mulțumească cu un salariu apropiat de cel minim.

Mărimea nivelului acestuia începînd de la 1 mai 1991, s-ar putea transforma dintr-un instrument de protecție socială într-unul de defavorizare socială, întrucît tot mai multe sînt întreprinderile care nu mai pot suporta o nouă creștere a salariilor, ceea ce ar determina o reducere a personalului și mai ales a celui necalificat.

*

Deși rațiunea pentru care fixarea unui nivel cît mai ridicat al salariului minim ar constitui un instrument eficace de protecție socială pare corectă sînt tot mai numeroși cei care susțin contrariul. Ei își bazează argumentele pe teoria economică. În viziunea lor, încercarea de protecție socială prin creșterea salariului minim este o dovadă că cei care apelează la această măsură tratează salariul numai ca pe un venit, uitînd că el este în același timp un segment al costului de producție. O mare creștere în prețul forței de muncă ar conduce către o scădere a cererii acesteia. Totodată, stabilirea unui salariu minim ridicat ar perpetua sărăcia, întrucît muncitorii slab productivi și care structural sînt șomeri — cei fără pregătire — sînt împiedicați de către normele care stabilesc acest salariu să-și poată oferi serviciile la un preț mai scăzut.

Discuția în contradictoriu se poate prelungi la infinit, întrebarea rămînînd aceeași: este, sau nu salariul minim un instrument util în politica socială? Experiența noastră din ultima perioadă nu ne-a convins prea mult de acest lucru.